

Zemědělská škola

PŮDOHOSPODÁRSKA

02

81. ROČNÍK
ŘÍJEN 2018

REPUBLIKA

SVÍTÍME NA DALŠÍCH 100 LET

#301600#

editorial

Michal Petřík
editor

Vzhledem k významnému milníku, který náš stát překročí v říjnu tohoto roku, jsme se rozhodli i toto vydání Zemědělské školy koncipovat v duchu tohoto jubilea.

Blížící se výročí 100 let od vzniku Československa proto připomene nejen obsahově, ale také projektem „100py českého zemědělství“. Na stránkách časopisu budete díky tomu moci zažít příběh českého zemědělství od konce monarchie až do současnosti. Příběh začínající používáním tažných zvířat a končící drony a dalšími technologiemi precizního zemědělství.

A právě současnosti českého zemědělství, která je plná moderní techniky a technologií bude odpovídat i forma, kterou Vás příběhem provedeme. Náš časopis se totiž stane místem, kde se bude rozšiřovat realita. Prostřednictvím aplikace virtuální reality rozpohybujeme tematickou grafiku i Vaše obočí, které se zvedne úžasem.

Rozpohybovat realitu českého zemědělství budete moci nejen na posledních stranách tohoto vydání, ale od listopadu i v prostorách Knihovny Antonína Švehly v Praze, k jejíž návštěvě Vás srdečně zveme.

PS: aplikaci 100py českého zemědělství si stáhněte na www.knihovnasvehly.cz

říjen 2018 **+ obsah**

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Představíme významnou osobnost zemědělství, která již během středoškolských studií publikovala v Selských listech. Inspiruje vás k psaní pro náš časopis?

10

ANGLIČTINA

Chcete se domluvit i v jiných muzeích po celém světě? Tak nepřeskakujte tuto rubriku.

12

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Tentokrát si splníme cestovatelské sny ve Slovenském krasu.

20

AKTIVITY ŠKOL

Aktivity škol jsou kořením vzdělávání i našeho časopisu, proto si i toto číslo ochutíme jednou akcí, kterou zažili na škole v Žatci.

2/81

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75
www.uzei.cz

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje

s Agronititútem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra,

e-mail

zuzana.horvathova@agroinstitut.sk

telefon

+421 377 721 802

design

Ginger & Fred

18

KALENDÁŘ

Nepropásněte ani jednu důležitou zemědělskou událost. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den tohoto podzimu.

22

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

JEDE PREZIDENT

Jízda na koni patřila k velkým zálibám našeho prvního prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka a jeho vyjížďky bývaly často námětem malířů, sochařů a fotografů. Nejoblíbenějším koněm pana prezidenta byl Hektor. Na něm dojížděl do řady míst vzdálených od prezidentských rezidencí, ať již z Pražského hradu nebo ze zámku v Lánech. Zároveň si dle dobových svědectví často pro projížďky vybíral obtížný terén mimo proto-kolem naplánované trasy. A právě světlý hnědouš s hvězdou Hektor byl na Pražský hrad zakoupen roku 1920 od Policejního ředitelství za 120 000 Kčs.

COOLTURA

Rok 1918 jednoznačně patří k přelomovým datům našich dějin. Události, které stály na počátku zrodu moderního českého státu, nemalou měrou ovlivnily vývoj vysokého zemědělského školství i České zemědělské univerzity v Praze. Proto se i ČZU připojuje k oslavám tohoto významného výročí. Na tzv. Republikový podzim si tak připravila řadu akcí. Jednou z nich je výstava fotografií s názvem 100 let republiky, 100 let velkých změn. Umožní návštěvníkům nahlédnout, jak se za 100 let Československé republiky změnilo zemědělství a lesnictví. Fotografie zachycují nejdůležitější mezníky ve vývoji zemědělství i lesnictví, zejména se zaměřením na vývoj technologie. Druhá část výstav zobrazuje, jak postupně vznikl kampus univerzity na Suchbátově. Snímky zobrazují například stavbu rektorátu, ale i jednotlivých fakult. Textový doprovod popisuje nejdůležitější mezníky historie univerzity. Expozice byla připravena ve spolupráci s Národním zemědělským muzeem a potrvá až do konce listopadu v atriu Mezifakultního centra environmentálních věd (budova Fakulty lesnické a dřevařské a Fakulty životního prostředí).

VÍTE, ŽE

v roce 1918, tzn. v roce končící 1. světové války a na počátku vzniku Československa, byla úroveň produkce obilnin na hektar 190 kg? V roce 2017 to pak bylo 2 146 kg! Tento desetinásobný růst je pouze začátkem pro hlubší poznání minulosti. K plnému pochopení změn je nutné zasažení čísel do historických souvislostí, do celkového vývoje československého či později českého prostoru. Znalost našich dějin je tak nutnou součástí k porozumění současné (nejen) zemědělské situace.

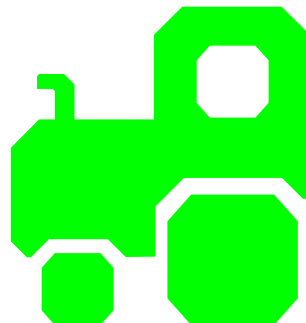

ROSTE NEJEN REPUBLIKA, ALE I NÁŠ NÁRODNÍ STROM

Lípy republiky nebo též lípy svobody jsou dřeviny, které byly vysazeny na počest vzniku Československé republiky. Obecně jsou nazývány jako stromy republiky. Lípy zároveň připomínají naši národní svobodu či demokracii. Tento náš národní strom proto můžeme nalézt na standartě prezidenta, státní pečeti, vojenských uniformách a bankovkách.

A proč je zrovna lípa českým národním symbolem? Lidé měli rádi lípy od nepaměti. Lípa byla symbolem ochrany, pomoci i lásky pro svou vůni, půvabnou korunu a pro vlídný stín, který vytváří. Lidé věřili, že dokáže odehnat zlé duchy a svou energií zbaví člověka chmurných myšlenek. Druhým takovým stromem byl dub. Dohromady s lípou tvořily silnou významovou dvojici. Dub v ní zastával roli mužského prvku, lípa ženského. Tuto symboliku přijali za svou v pozdějších dobách Slované. V době národního obrození ale doznala symbolika stromů významných změn. Ve středoevropském kontextu byl dub stále více spojován s německým národem, zatímco lípa se slovanským.

Vše vyvrcholilo na Všeslovanském sjezdu v Praze roku 1848, kde se lípa stala stromem Slovanů i oficiálně. Od té doby ji za svůj národní strom považují i Češi.

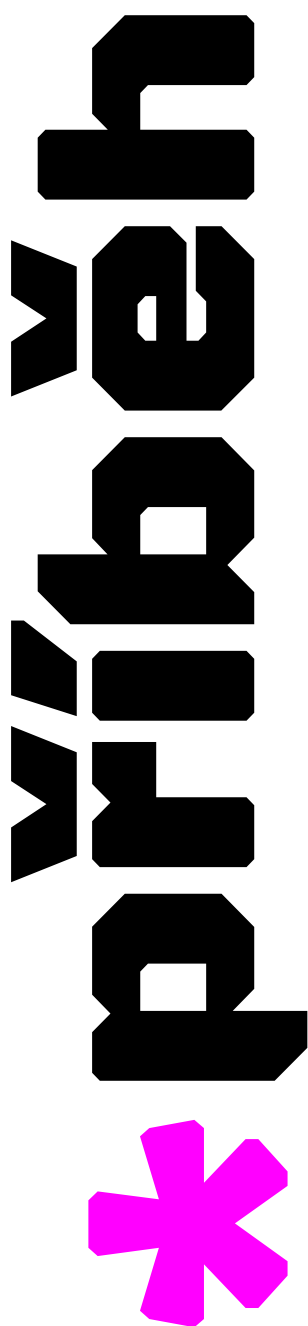

ZAJÍMAWÉWÉWÉ

Zajímavé www stránky je nová rubrika pro tento ročník. Dozvíte se v ní to nejzajímavější ze světa internetu, samozřejmě z pohledu nás zemědělců. Pokud budete mít nějaké vlastní tipy, neváhejte nám je poslat, a když budou opravdu zajímavé, rádi je zveřejníme.

Dnešní první tip směřuje k pořadu [Hyde Park Civilizace](#) na České televizi. Jeho hostem byl přední světový klimatolog. Globální oteplování, extrémní výkyvy počasí, tání ledovců, snižování biodiverzity a sucho jsou tématem pro každého rozumného zemědělce, takže rozhovor s Philippem Ciaisem je skvělou volbou na podzimní večer.

A u stejného tématu i na stejném kanále ještě zůstaneme. V [Interview ČT24](#) vystoupil bioklimatolog Miroslav Trnka z Ústavu výzkumu globální změny Akademie věd. V rámci boje proti suchu je podle něj nutné zadržet vodu v krajině a pěstovat rostliny, které mají kořeny hlouběji v zemi. Souhlasíte?

EDVARD REICH – OSOBNOST ROKU 1918

TEXT | ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ FOTO | ARCHIV

M

áme-li uvést

jednu z osobností zemědělského školství spjatou s uvedeným významným datem, jméno dr. Edvarda Reicha je jistě ta nejsprávnější volba. Celý podrobný Reichův životopis je součástí rozsáhlé publikace Ing. Josefa Rozmana s názvem A zapomínat se nemá, která se věnuje vývoji zemědělského vzdělávání a jednotlivým jeho osobnostem. (Publikace je ve fondu zemědělské knihovny Antonína Švehly.)

Pro říjnový příspěvek k významnému výročí vybereme především období pracovní činnosti Edvarda Reicha, vztahující se ke 100 letům naší republiky.

Narodil se 17. března 1885 ve Velké Bystřici u Olomouce. Jeho touha po vzdělání byla u něho vždy velmi silná, ale cesta k němu nebyla vůbec jednoduchá. V roce 1908 nastoupil jako učitel na zemědělskou školu v Olomouci. Na škole působil 10 let a současně pokračoval při plném učebním úvazku a při bohaté mimoškolní činnosti v dalším vzdělávání (... dne 24. června 1918 byl prohlášen

Eduard Reich (1885–1943)

duchovní otec vzniku Domu zemědělské osvěty, poslední ministr zemědělství první republiky. Spoluzakladatel České akademie zemědělské, Zemědělského muzea a novodobého českého zemědělského školství, významný zemědělský teoretik, autor řady zásadních prací v oboru.

Antonín Švehla (1873–1933)

spoluzakladatel ČSR, ministr vnitra, ministerský předseda a nejvýznamnější představitel Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu. Zásadně ovlivnil konsolidaci nového státu a jeho politické směřování, významně se podílel na vzniku Domu zemědělské osvěty. Celý život se hrdě hlásil k selskému stavu.

Milan Hodža (1878–1944)

ministr zemědělství, ministr školství a národní osvěty, ministr unifikací, ministr zahraničních věcí, ministerský předseda. Vedoucí činitel slovenské agrární strany, jeden z nejvýznamnějších politiků první republiky. V roce 1926 otevřel Dům zemědělské osvěty těmito slovy: „Tato budova je zasvěcena práci... naleznete krásnou syntézu teorie, praxe a všechno to, čím dýchá, čím žije moderní zemědělství.“

Otakar Srdínko (1875–1930)

histolog, embryolog, ministr školství a národní osvěty, ministr zemědělství, významný agrární teoretik. Zasadil se o rozvoj zemědělského družstevnictví a následný odbyt jeho produktů. V deníku agrární strany „Venkov“ vedl pravidelnou rubriku o vědě a vysokých školách. Průkopník spolupráce mezi Čechy a československými Němci v oblasti zemědělství.

Bohumír Bradáč (1881–1935)

ministr zemědělství, ministr národní obrany, předseda poslanecké sněmovny. V čele resortu zemědělství stál v letech velké hospodářské krize, spoluautor programu opatření na pomoc touto krizí postiženého zemědělství (především řepářství – cukrovarnictví a obilnářství), který mj. obsahoval požadavky na zvýšení agrárních cel, zvýhodnění úvěrových podmínek pro zemědělce a zavedení obilního monopolu.

*PŘÍBĚH

doktorem technických věd).

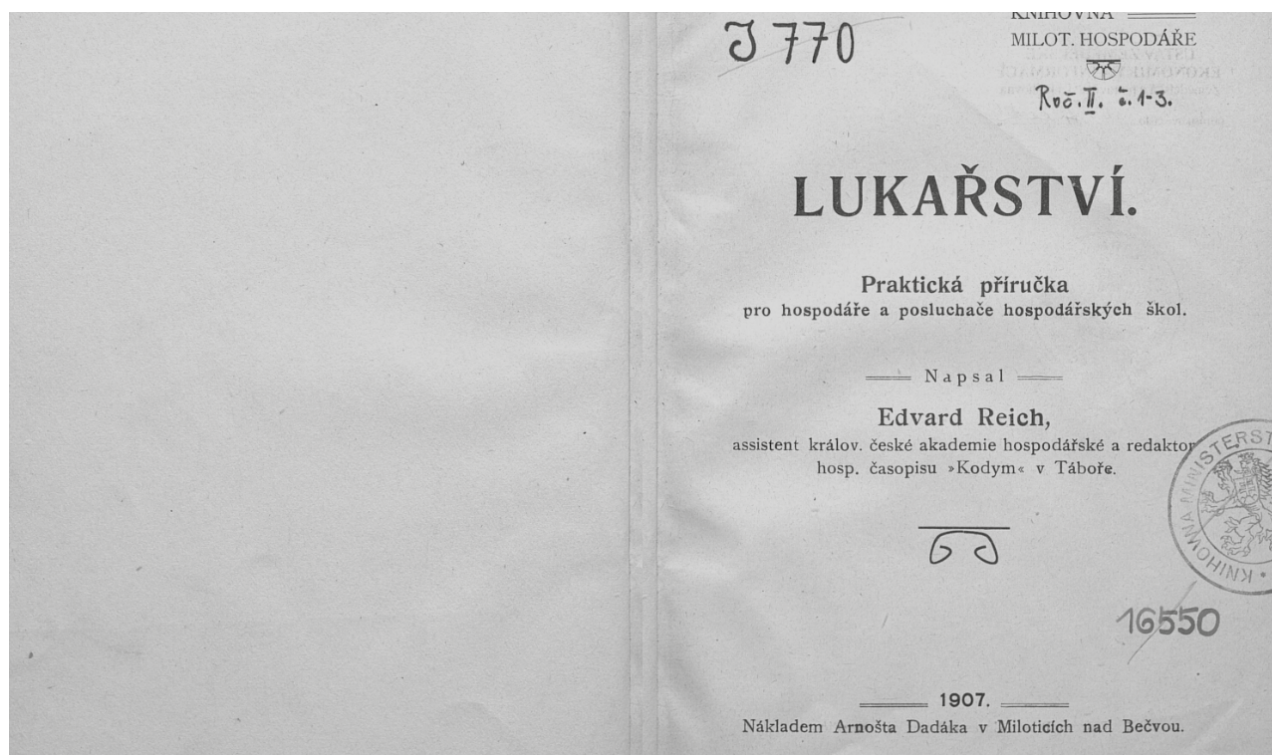
Říjnových událostí v roce 1918 se Edvard Reich aktivně zúčastnil. Olomoucká škola byla jeho zásluhou „radostným hlasatelem převratu“. V Národním výboru města Reich zasedal jako úřadující místopředseda až do jeho likvidace. Účastnil se přebírání úřadů obchodní komory a olomoucké radnice. Stal se členem zastupitelstva a prvním hospodářským referentem pro obsáhlý zemědělský majetek města Olomouce. A při tom stále na škole vyučoval plný počet hodin.

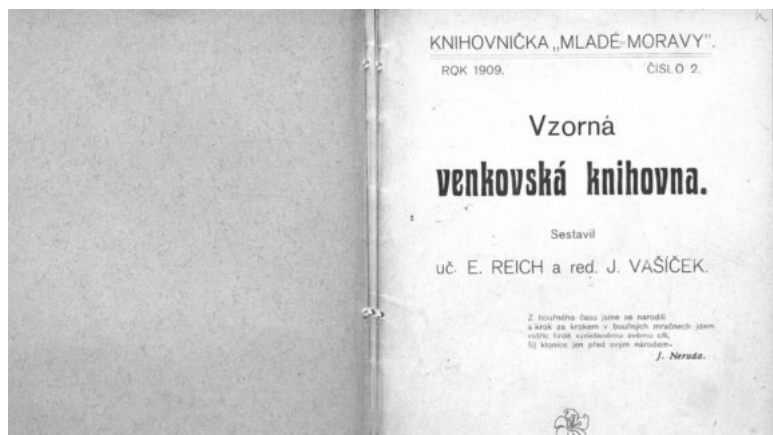
S učitelskou praxí se Reich nerozloučil ani později, kdy se dostal na dráhu úřednickou.

Vraťme se trochu zpět. Záležitosti zemědělství, včetně zemědělského školství byly při vzniku zemského zřízení (podle tzv. únorové ústavy z 26. 2. 1861) svěřeny do kompetence zemských orgánů jednotlivých korunních zemí, o šest let později si právo ovlivňovat odborné školství vymohlo Ministerstvo orby. Po rozpadu monarchie usnesením ministerské rady z roku 1918 bylo rozhodnuto zařadit zemědělské školství pod rezortní ministerstvo.

Karlem Práškem, prvním ministrem zemědělství nového státu, byl Dr. Reich vyzván, aby se ujal organizace a správy této oblasti. Dekretem prezidenta republiky z 31. prosince 1918 se oficiálně stal odborovým radou v ministerstvu zemědělství a zde byl ustaven přednostou prvního oddělení, kam patřilo veškeré zemědělské školství, mimoškolní vzdělávání, zemědělské a lesnické publikace a časopisy, muzejnictví a archivnictví, později i výzkumnictví.

Všechny různorodé nové úkoly vyžadovaly řešení bez průtahů. Celou soustavu zemědělského vzdělávání, poznamenanou rozpadem monarchie, válečnými událostmi, pozemkovou reformou atd., bylo třeba doplnit a přizpůsobit podstatně změněným poměrům. Za tím se skrývalo zřízení mnoha nových škol, přestavba, dostavba, výstavba školních budov, školních statků, internátů, zajištění učebních pomůcek, učebnic, knihoven..., pedagogickým pracovníkům bylo třeba upravit jejich osobní poměry, služební příjmy, aprobační požadavky, organizovat jejich vzdělávání. Hodně sil i času si vyžádala tvorba či modernizace učebních

plánů, osnov.

Pro ilustraci alespoň několik čísel: Po převratu bylo na území ČSR 161 zemědělských škol, ve školním roce 1923/24 jich bylo již 245. Spolu se zvyšováním počtu škol ministerstvo od samého začátku vyvíjelo značné úsilí i ke zlepšení jejich vybavenosti...

Je obtížné pouze ve zkratce popsat všechny Reichovy aktivity. Reich účinně pracoval v mezinárodních organizacích, byl např. zástupcem ČSR v Mezinárodním úřadu pro zemědělské školství v Římě, v Mezinárodní komisi pro zemědělské vyučování v Bruselu, v Mezinárodní vědecko-technické komisi zemědělské, zúčastňoval se mezinárodních kongresů, byl nositelem i řady oficiálních poct. Spoluzakládal Československou akademii zemědělskou, byl poradcem a organizátorem zemědělského poradenství, vykonával pestrou novinářskou a vydavatelskou činnost...

Vybudoval „svému rezortu“ střechu nad hlavou! V roce 1923 vznikla velkorysá myšlenka stavby vlastního stánku „Reichův nejdůležitější podnik“, který nazval Dům zemědělské osvěty. Budova, postavená podle návrhu proslulého architekta Josefa Gočára, byla slavnostně předána k užívání tehdejšími ministrem školství a národní osvěty a prvním předsedou Československé akademie zemědělské Dr. Milanem Hodžou dne 28. října 1926. Pod jednu střechu bylo umístěno nejen školské a osvětové oddělení ministerstva zemědělství, ale i řada dalších zařízení..., např. i Ústřední slovanská zemědělská knihovna a čítárna, dnes Knihovna Antonína Švehly.

Závěr příspěvku ponechejme JUDr. Aloisi

Gerstenkornovi, sekčnímu šéfovi ministerstva zemědělství, který se u příležitosti ukončení své profesní kariéry v roce 1930 takto vyjádřil o Dr. Reichovi: „Měl jsem to štěstí, že získal jsem po převratu přednostu školského oddělení v osobě milého přítele Dr. Reicha, geniálního organizátora železné píce a vůle, jehož iniciativa byla a jest přímo nevyčerpatelná, který sledoval s mravenčí pílí a zvláštním porozuměním vývin a pokrok hospodářského školství téměř ve všech státech Evropy a nerozpakoval se přivést vždy to nejlepší, pokud možno v zlepšené a našim poměrům přizpůsobené formě také u nás k platnosti...”

IMPORTANT LIFE FUNCTIONS VÝZNAMNÉ FUNKCE ŽIVOTA

TEXT | DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.

AJ: As we study more and more

about plants and animals, we can see that all of them perform several functions in common. These are called life functions. These life functions are sensation, motion, food taking, nutrition, respiration, excretion, and reproduction.

Sensation - animals react to heat, light and other outside influences which are called stimuli. Plants, too, respond to light, heat and other stimuli. Sensation enables animals and plants to adapt themselves to their environment.

Motion. All animals can move from place to place or move parts of their bodies. Tiny plants move about in the water, and the leaves of many higher plants move toward the sunlight.

Food taking. If we live normal lives, we eat regularly in the morning, at noon and in the evening. The farmer has to feed his farm animals. If the animals are in the pasture, they secure their own food and eat at irregular intervals. This shows another life function, food taking. There are a few plants that can capture insects and use their bodies as food. Food taking is really true of animals for the green plants produce their own food chiefly in their leaves.

Nutrition includes first the preparation of food so that the animal or plant can have it in the form of a solution. This is digestion. Next, the food must be taken into the veins of the animal or plants. This is absorption. Then the food must be carried to all parts of the animal or plant. That is circulation. Lastly, each part of the animal or plant must take the food that it needs from the blood or he sap. This is assimilation.

Respiration. All animals and plants require energy in order to live. When oxygen unites with some of the food in the protoplasm of the cells, energy in the form of heat is produced. Two waste products then result, carbon dioxide and water. Respiration is the introduction of oxygen into the cells, but it should not be confused with breathing. Only animals that have lungs can breathe.

Excretion. Excretion is the elimination of waste products from the bodies of animals and plants. To an animal or plant, a waste product is one that does not yield it energy. Carbon dioxide is a waste product which is

removed from the bodies of higher animals through the lungs and skin. It may also pass directly into the air from the leaf of a plant or through the skin of an earthworm.

Reproduction. All kinds of animals and plants either produce young or become extinct. It is common knowledge that all living things grow old and eventually die, and if there were no reproduction there would be no such thing as continuing life. While the the bodies of animals and plants are young, nature gives them the means and the instinct to produce more animals and plants like themselves. This has been the story since the beginning of life and it is the only means by which there can be any increase in the total number of living things.

Reproduction then , is the process by which life continues from generation to generation.

Adaptation. Adaptation shows how the animal or plant respond to external conditions by means of changes of its form. Every living animal or plant is particularly adapted to its mode of life. Adaptation is not a life process but it is a very important phase of life, for everything in life is adapted in one way or another to the work it has to perform. Most adaptations are for food-getting, for protection, or for adjusting the plant or animal to its surroundings.

CZ: Čím více studujeme rostliny a živočichy, vidíme, že vykonávají některé společné funkce. Nazývají se funkce života. Tyto životní funkce jsou vnímání, pohyb, přijímání potravy, výživa, dýchání, vyměšování a reprodukce.

Vnímání - živočichové reagují na teplo, světlo a jiné vnější vlivy, které se nazývají stimuly. Také rostliny reagují na světlo, teplo a jiné stimuly. Vnímání umožňuje živočichům a rostlinám, aby se přizpůsobovali svému prostředí.

Pohyb - všichni živočichové se pohybují z místa na místo, nebo pohybují částmi svého těla. Drobné rostliny se pohybují sem a tam ve vodě a listy mnoha vyšších rostlin se pohybují směrem ke slunečnímu svitu.

Přijímání potravy - pokud žijeme normálním životem, jíme pravidelně ráno, v poledne a večer. Farmář musí krmit svá hospodářská zvířata. Pokud

jsou zvířata na pastvě, obstarávají si sama svou potravu a žerou v nepravidelných intervalech. To ukazuje další životní funkci, přijímání potravy. Existuje několik rostlin, které chytají hmyz a používají jejich těla jako potravu. Přijímání potravy opravdu platí (jen) pro zvířata, neboť zelené rostliny produkují svou vlastní potravu především ve svých listech.

Výživa - zahrnuje nejdříve přípravu potravy, takže zvíře nebo rostlina ji může mít v podobě roztoku. To je trávení. Dále musí být potrava převedena do žil zvířete nebo rostliny. To je absorpce. Pak musí být potrava převedena do všech částí živočicha nebo rostliny. To je cirkulace. Nakonec každá část živočicha nebo rostliny si musí vzít potravu, kterou potřebuje, z krve nebo z mízy. To je asimilace.

Respirace - všichni živočichové a rostliny vyžadují energii, aby mohli žít. Když se kyslík spojí s nějakou potravou v protoplasmě buněk, vzniká energie v podobě tepla. Pak vznikají dva odpadní produkty, kyslíčnan uhličitý a voda. Respirace je zavádění kyslíku do buněk, ale nemělo by se zaměřovat s dýcháním. Dýchat mohou jen zvířata, která mají plíce.

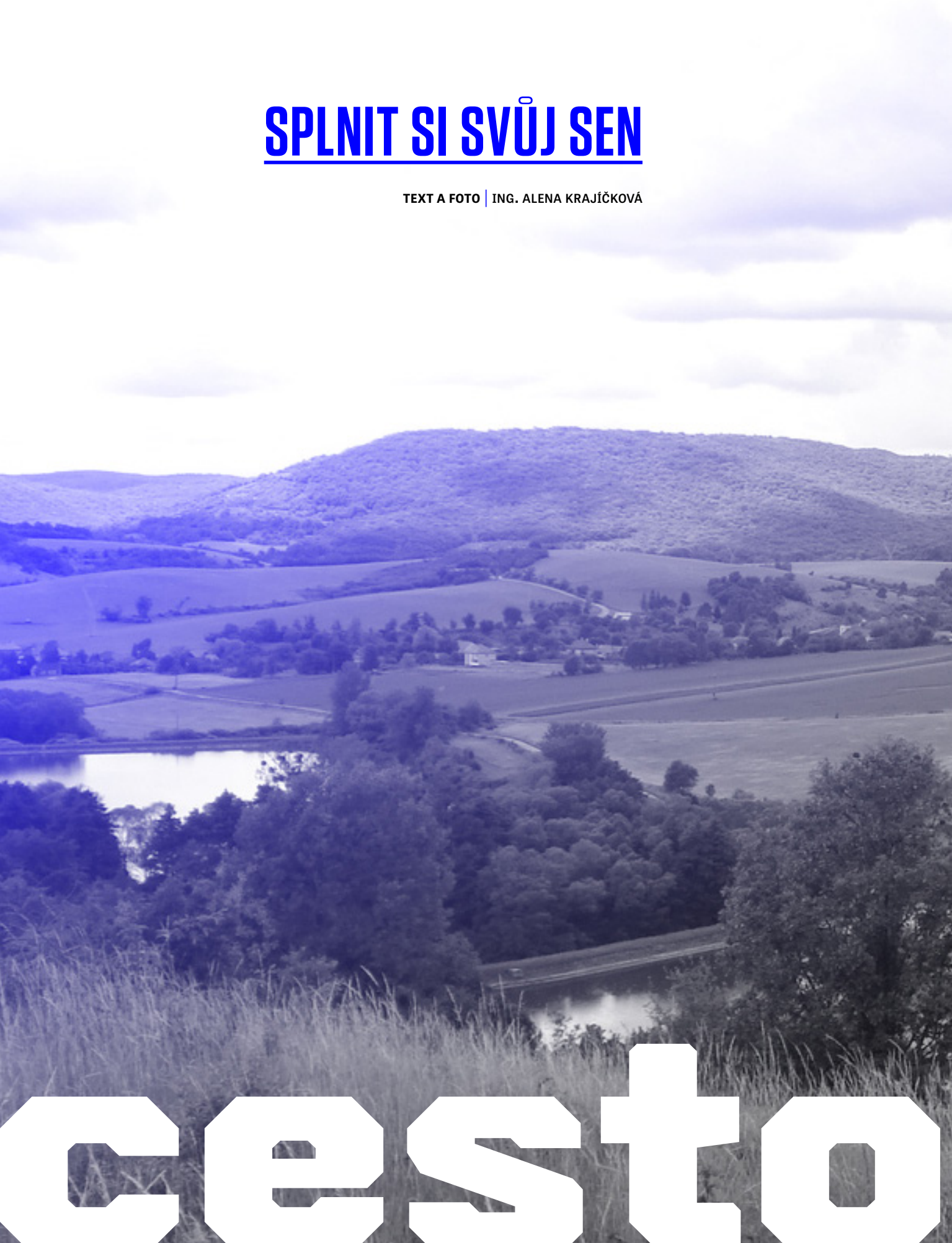
Vyměšování - odstraňování odpadních látek z těl živočichů a rostlin. Pro živočicha nebo rostlinu je odpadní produkt takový, který jim neposkytuje energii. Kyslíčnan uhličitý je odpadní produkt, který se odstraňuje z těl vyšších živočichů přes plíce a kůži. Také může přejít přímo do vzduchu z listů rostliny nebo přes kůži dešťovky.

Reprodukce - všechny druhy živočichů a rostlin buď produkují své mladé, nebo vyhynou. Je všeobecně známo, že živé věci stárnou a nakonec umírají, a kdyby nebylo reprodukce, nebylo by nic takového, jako je pokračující život. Dokud jsou těla živočichů a rostlin mladá, příroda jim dává prostředky a instinkty, jak produkovat více živočichů a rostlin, jako (jsou) oni sami. To je příběh od počátku života a je to jediný způsob, jak umožnit zvýšení celkového množství živých věcí. Reprodukce je tedy proces, kterým život pokračuje z generace na generaci.

Adaptace - ukazuje, jak živočich nebo rostlina reagují na vnější podmínky prostřednictvím změn své formy. Každé živé zvíře nebo rostlina jsou zvlášť uzpůsobeni pro své životní funkce. Adaptace není životní funkce, ale je to velmi důležitá fáze života, neboť všechno v životě je uzpůsobeno tak či onak pro činnost, která se musí vykonávat. Většina adaptací je pro získávání potravy, pro ochranu, nebo pro přizpůsobování živočicha nebo rostliny svému okolí.

SPLNIT SI SVŮJ SEN

TEXT A FOTO | ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ

cesto

vani

N

O prázdninách před čtyřiceti lety jsme se coby čerství absolventi tehdejší Vysoké školy zemědělské v Praze rozhodli užít si ještě naposled chuť skutečných prázdnin a na dva týdny před nástupem do praxe a do života jsme vyrazili na Slovensko. Chystali jsme se objevovat neporušenou přírodu, kde ještě místní obyvatelé hospodaří původním způsobem, o kterém jsme se už neučili.

DO RÁJE...

Vyrazili jsme vlakem do Slovenského ráje, postavili si stan na „verejném táborisku“ v obci Dědinky a prochodili jsme, co se dalo - Stratenou, Havraniu skalou, Geravy, Biely potok, Biely Vody, Mlynky, Zejmarskou roklinu, Čertovu hlavu, louky Voňarky... „Sluníčko už doběhlo půl metru od našeho stanu a modré nebe, rozzářená přehrada a protějščí huňaté lesy slibovaly krásný den. Plížili jsme se botanickým tempem Havraní dolinou, po chvíli začaly vykukovat chaloupky mlýnecké, dědinky lemované proužky posekaných luk s kupkami sena a košatými vrbami u potoka..., cesta klesala dál dubovým lesem, tenká pěšinka překračovala louky a paseky a v údolí se serpentinou vydala společně s potokem k několika domkům a malé vodní přehradě...”

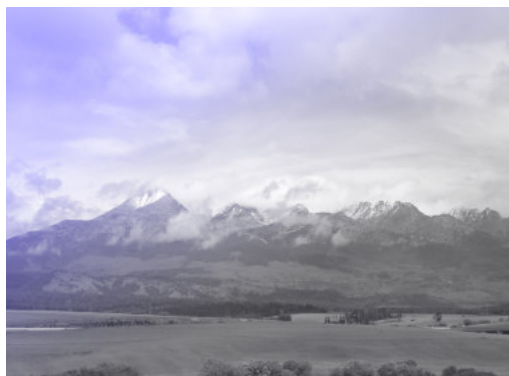
Že si to ještě tak pamatují? Psali jsme si totiž deník

(do modrého sešitu s tvrdými deskami), který se ani po čtyřiceti letech neztratil! Nevynechali jsme ani lidovou kulturu..., v deníku byly mj. založené dvě vstupenky na XXV. folklórny festival Východná, který jsme navštívili 9. júla 1978 ve 14,00 hod. za vstupné 5,- Kčs. Vzpomínám si, jak tehdy pršelo, ale tanečníci byli úžasní, i když jim to na pódiu trochu podkluzovalo!

Ve Slovenském krasu jsme pro změnu spali v chatkách i někde v seníku na lesní mýtině, prolézali jsme veřejnosti nepřístupné jeskyně a propasti a nepotkali jsme celé dny živáčka. Zvony kostela nás přivedly do trochu tajuplné zapadlé obce Hačava, s původně rusínskými obyvateli. V okolí jsme potkávali jediné lidské stopy - kilometry za posledním stavením byly louky dokonale posečené ruční kosou - jak „pruhované golfové hřiště“, řekli bychom dnes. Přejíždali jsme se malin, zkoumali, na kterých keřích jsou ještě sladší..., někde v dálce se objevovaly světlé tečky ovcí a typické kupky sena. A těch hub v lesích! Sem se jednou ještě vrátíme!

TRVALO TO TROCHU DÉLE

Čtyři desetiletí jsou pryč. S krásnými vzpomínkami, s velkým očekáváním a s původním nedopsaným deníkem trochu nejistě cestujeme do Slovenského krasu. Chatkový tábor na kraji Zádielské

doliny byl prý zrušen se vznikem národního parku, nově tu stojí mezi stromy docela decentně schovaný penzion. Když do Tiesňavy dorazíte časně ráno, nikoho nepotkáte. Stoupáme lesem a brouzdáme se neposekanými loukami, zato plných překrásných známých i neznámých rostlin – jak kouzelně zní: zlatovlások, ale i hrdobarka, jagavka, ľanolistník, psojazyk, ryžovka, včelník... Je měsíc červen, a tak si pochutnáváme na lesních jahodách, promíchaných s jahodníkem truskavcem, u kostela v obci Hrhov jsou to pro změnu sladké plody moruší. To se vracíme od Hrhovských rybníků, patřících k největším na Slovensku. Přestože jsou hospodářsky využívány, náleží k přírodně cenným územím a jsou ptačí oblastí.

K Hačavě přicházíme tentokrát z druhé strany.

„V dálce nad obcou sa vypína Jelení vrch, ktorý je ukážkou obhospodarovania lúk a pasienkov miestnym obyvateľstvom. Mierne teplé podnebie a rovné povrchy planín vytvorili vhodné podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva. Kosenie lúk a pasenie stád hospodárskych zvierat na planinách Slovenského krasu siahá do prvej polovice 15. storočia. Výsledkom dlhoročného spolužitia miestnych obyvateľov s prírodou sú nádherné lúčné a pasienkové spoločenstva s výskytom vzácných rastlín a živočíchov. Ich zachovanie pre budúce generácie je možné len udržaním tradičného obhospodarovania.“ To čteme na turistické tabuli – práma...!

V sobotu se tu koná V. festival tradiční rusínské kultúry. Slibuje „prezentácii a ochutnávku tradičnej gastronómie – varenie kotlíkových jedál,

PŘIHLASTE SE NA

www.ypef.cz

**CHCETE
VĚDĚT O LESE
A LESNICTVÍ VÍC?**

Přihlaste se do 9. ročníku mezinárodní soutěže
Mladí lidé v evropských lesích:

Young People in European Forests

Soutěž tříčlenných týmů.

Soutěžní kategorie: mladší (6. - 9. třída, ZŠ)
starší (1. - 3. ročník, SŠ)

Vědomostní test, praktické dovednosti spojené se znalostí lesa.

Soutěž vrcholí mezinárodním kolem pořádaným
v letošním roce v České republice.

**Sledujte nás
na Facebooku!**

@ypefcr

ukázky tradičních remesiel z Hačavy a okolia (kováč, drevorezbár, sviečkar, košíkar, výrobky z kože), výstavu poľovníckych trofejí, a také vystúpenie folklórnych skupín, ľudového rozprávača a humoristy i tvorivé dielne... Stihneme to?

Nevyšlo to, ale zato jdeme přes květnaté louky Hrušovské lesostepi do obce Hrušov. V typické „vinárske a ovocinárske oblasti“, s rybársky atraktívnymi rybníky máme v zádech bouřku a představujeme si veřejnosti nepřístupnou Hrušovskou jeskyni s jedinečnou krápníkovou výzdobu, údajně

nejkrásnější v Evropě, máme dva kostely a dokonce „Kaplňku sv. Anny“ z 15. století v lese nad dědinou. Místní obyvatel seká trávu křovinořezem, přichází déšť, tak sekačku nakládá - neptejte se na co :-)) a se vším odjíždí po cestě do vesnice. Díváme se za mizejícím malým bagrem, něco se musí měnit... a louka je také pečlivě pokosená.

A zase nasedáme na vlak, za Popradem máváme Tatrám a už tu zasvítí otázka, kdy opět? Vždyť na nás ještě čeká hačavský festival!

18. listopad

TEXT REDAKCE

5. — 6. 11.

KONFERENCE: „BUDOUCNOST ZEMĚ- DĚLSTVÍ PO ROCE 2020“

Podzimní setkání zemědělských podnikatelů pořádané Českomoravským svazem zemědělských podnikatelů ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství, Sekcí pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání v rámci aktivit Celostátní sítě pro venkov. Podtitul akce zní „Co nás čeká a nemine.“

**Lísek 52, Bystřice nad
Pernštejnem**

15. — 16. 11.

SOBĚSLAVSKÁ RŮŽE

24. ročník celostátní floristické soutěže s výstavou soutěžních prací. Soutěž je zaměřena na vazačské a aranžérské práce z přírodních materiálů a je vypsána pro jednotlivce a tříčlenná družstva složená ze žáků studujících zahradnické obory na odborných učilištích, středních odborných učilištích a středních zahradnických školách z celé ČR.

SSR Soběslav

7. — 8. 11.

XXI. ROSTLINOLÉKAŘSKÉ DNY

Tradiční akce tentokrát na téma Rostlinolékařská péče - nezbytná součást trvale udržitelného hospodaření v krajině. Konference je určena pracovníkům zemědělské prvovýroby, oblasti služeb, státní a veřejné správy, pěstitelských svazů, institucím na úseku vědy, výzkumu a vzdělávání s cílem informovat o nových systémech zemědělské výroby a opatřeních k racionálnímu využívání přípravků na ochranu rostlin při respektování požadavků ochrany životního prostředí. Akci pořádá Česká společnost rostlinolékařská, z. s. za podpory Ministerstva zemědělství ČR a odborné spolupráci ČAZV - odboru rostlinolékařství Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského Agrární komory České republiky České asociace ochrany rostlin a dalších institucí.

**Dům techniky, nám.
Republiky 2686,
Pardubice**

27. 11.

KONFERENCE EKONOMIKA ZEMĚDĚLSKÝCH KOMODIT A PODNIKŮ

Druhý ročník konference Ekonomika zemědělských komodit a podniků v evropském srovnání se uskuteční 27. listopadu 2018. Místem konání se stane Betlémská kaple na Starém městě v Praze a expertní data zde odprezentuje hostům z řad zemědělských subjektů celkem osm odborníků z Česka i ze zahraničí. Konferenci pořádá Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) ve spolupráci s vydavatelstvím Profi Press s. r. o. a má za cíl přinést účastníkům přínosné a užitečné informace pro jejich zemědělskou praxi. Akce je opět součástí slavnostního setkání osobností agrárního sektoru a vyhlášení výsledků soutěže „Zemědělec roku 2018“, která následuje po skončení programu konference. Během celého dopoledne konference přinese relevantní informace v podání předních odborníků na daná témata.

**Betlémské nám. 255/4,
Praha 1**

8. — 9. 11.

NEBUĎME LHOSTEJNÍ K NAŠEMU VENKOVU“

Celostátní síť pro venkov Moravskoslezského kraje ve spolupráci s MAS Hlučínsko Vás zvou na exkurzi s názvem „Nebudme lhostejní k našemu venkovu“. Zajímavý program exkurze nabízí návštěvu vybraných lokalit, kde budou představeny způsoby diverzifikace zemědělského sektoru, a to především v návaznosti na využití dotačních prostředků z Programu rozvoje venkova 2014-2020 (PRV). Větší pozornost bude věnována tématu sociálního zemědělství. V průběhu prohlídky realizovaných projektů bude umožněna výměna zkušeností s administrací projektů, sdílení a diskuze příkladů dobré praxe. Návštěva vítězné vesnice roku Moravskoslezského kraje (MSK) 2018 exkurzi zakončí.

Moravskoslezský, Olomoucký a Pardubický kraj, MAS Hlučínsko

aktivity

ODBORNÁ SOUTĚŽ O ŠEMÍKOVU PODKOVU

TEXT A FOTO ING. KATEŘINA ŠUPÁČKOVÁ, STŘEDNÍ ŠKOLA DOSTIHOVÉHO SPORTU A JEZDECTVÍ PRAHA - VELKÁ CHUCHLE

Ve čtvrtek 7. 6. proběhl již pátý ročník odborné soutěže O Šemíkovu podkovu, které se pravidelně zúčastňují týmy z celého Česka. Vítězem nižší kategorie Stříbrná podkova se stal domácí tým ze Střední školy dostihového sportu a jezdeckví a Zlatou podkovu si do své sbírky odváží favorizovaný tým zákyň ze SZeŠ z Brandýsa nad Labem.

Pětačtyřicet žáků středních zemědělských škol a učilišť z celé České republiky se sešlo ve čtvrtek 7. června 2018 ve Velké Chuchli, aby vzájemně

porovnali své odborné znalosti a dovednosti v již tradiční týmové soutěži O Šemíkovu podkovu. Soutěžily tříčlenné týmy ve dvou kategoriích -

o Stříbrnou podkovu se utkalo osm týmů z žáků druhých ročníků a Zlatá podkova byla určena zkušenějším třetákům, kteří letos utvořili sedm týmů z různých škol.

Tuto soutěž pořádá již šestým rokem Střední škola dostihového sportu a jezdeckví, která sídlí na dostihovém závodišti ve Velké Chuchli, a jako každý

rok bylo pro účastníky připraveno mnoho zajímavých a vtipných úkolů. „Snažíme se vždy vybrat takové úkoly, aby soutěžící nejen prokázali své odborné schopnosti, ale také se pobavili a zjistili, že i zemědělství může být zábavné,“ přiblížila přípravu hlavní organizátorka soutěže Kateřina Vítková.

Takže kromě vědomostního testu, poznávání rostlin, krmiv a plemen dobytka si žáci například vyzkoušeli v praxi dojení, sekání trávy „postaru“ srpem nebo běh s kolečkem na čas.

Δ AKTIVITY ŠKOL

Největší ohlas ovšem měla jízda na dostihovém trenažéru a virtuální dostihový závod. „Netušila jsem, jaká je to dřina,“ zkonstatovala zadýchaná, ale nadšená Eliška Králová z týmu České zemědělské akademie z Humpolce, která přijela letos poprvé a hned se se spolužáky umístila na druhém místě v kategorii Stříbrná podkova.

Putovní trofej v této kategorii zůstala po těsném souboji, k nemalé radosti organizátorů, doma ve Velké Chuchli. Zlatou podkovu s přehledem ovládly

zkušené matadorky z Brandýsa nad Labem, které v loňském roce zvítězily v nižší kategorii a letos tak potvrdily své celkové prvenství.

Soutěžní den se nesl ve znamení dobré nálady a radosti, k čemuž přispělo i nádherné slunečné počasí, které soutěží po celé klání provázelo. Drobné dárky si odnesli všichni účastníci a na první tři týmy v každé kategorii čekal luxusní dort a dárkové tašky plné zdravotních dobrot a upomínkových předmětů.

Tato soutěž je finančně podporována magistrátem hlavního města Prahy a klade si za cíl přiblížit mladým lidem zemědělství jako obor s velkým potenciálem a dobrým profesním uplatněním, kde kromě tvrdé práce mohou zažít také mnoho úspěchů, radosti a legrace.

„Věříme, že jste si všichni soutěž užili. Již nyní máme na příští rok nové nápady a těšíme se na Vás!“ uzavřela celou akci spokojená Kateřina Vítková.

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEELSKASKOLA](https://www.instagram.com/zemeelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**

EKOLOGICKÁ EXKURZE

TEXT A FOTO ING. HELENA KOPALOVÁ, OA A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA ZEMĚDĚLSKÁ A EKOLOGICKÁ, ŽATEC, P. O.

Dne 26. 6. 2018 skupina žáků 3. E OA a SOŠZE v Žatci oboru Ekologie a životní prostředí navštívila v oblasti Slavkovského lesa jednu z největších historických památek na našem území. Jedná se o umělý kanál začínající nedaleko zámku Kladská, protékající kolem obce Prameny a mířící až k Hornímu Slavkovu. Dnes nese pojmenování Dlouhá stoka, ač po celou dobu své historie byla pojmenována jako Plavební kanál. Hornické práce, které probíhaly v tehdejší Císařském lese, potřebovaly

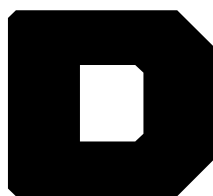
velké množství vody. Ta se používala při mnoha činnostech nutných pro dobývání rudy. V oblasti se jednalo většinou o těžbu stříbra a cínu. Voda se využívala pro pohon vodních kol pro důlní čerpadla, jako pohon drticích stoup, rudných mlýnů, ale také hutních měchů. Dlouhá stoka začala ztrácet na významu s poklesem těžby, hlavně cínu, v hornoslavkovském ložisku. Dílo přestávalo být udržováno a postupně docházelo k jeho ničení. V roce 2008 došlo k revitalizaci Dlouhé stoky.

Předmětem citlivých revitalizačních úprav byla obnova původního rozsahu dle požadavků Správy CHKO Slavkovský les a správce vodního toku Povodí Ohře. Právě této revitalizace se zúčastnil žák třídy 3. E se svojí rodinou, která již po dobu deseti let pravidelně udržuje a monitoruje Dlouhou stoku. Děkujeme za krásný den a ukázkou toho, co všechno můžeme udělat pro zlepšení životního prostředí.

Neuteče zemědělskému vzdělávání?

NEUTEČE PRAXE ZEMĚDĚLSKÉMU VZDĚLÁVÁNÍ?

TEXT A FOTO VÁCLAV BRANT A MILAN MROULÍK,
CENTRUM PRECIZNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ, ČZU V PRAZE

Diskutovat na stránkách Zemědělské školy o tom, že je zemědělství moderním a dynamickým odvětvím, považujeme za zbytečné. Zamyslet se nad otázkou, jak na jeho dynamické změny z hlediska využívání nových postupů a technologií reaguje systém zemědělského vzdělávání, však shledáváme důležitým. Žijeme v době překotného vývoje IT technologií, tvorby virtuálního světa, automatizace a robotizace. Se stejnou rychlostí, s jakou vstupují tyto technologie přímo a nepřímo do našich běžných životů, vchází i do všech odvětví lidské činnosti, včetně zemědělství. Vysoká rychlost nástupu nových technologií však paradoxně prodlužuje dobu reakce na ně. Toto riziko lze do značné míry eliminovat přesností odhadu jejich budoucího vývoje a směru.

Využití technologií a technologických postupů umožňujících systémový přístup v rámci zemědělské výroby je základem filozofie precizního zemědělství. Jehož základem je primárně dokonalá

práce zemědělce s biologickými principy probíhajícími zejména v systému půda - rostlina - zvíře - atmosféra z hlediska jejich rychlé specifikace a následných procesů jejich řízeného ovlivnění v rámci rostlinné a živočišné výroby.

Moderní technologie zde poté primárně řeší úlohu efektivního sběru dat a jejich rychlé interpretace včetně vizí využití umělé inteligence. Sběr dat lze vnímat na různých úrovních a úhlu pohledu. Vždy se však jedná o stanovení rozdílnosti, odchylky, či míry variability. Hovořit lze o vertikálním pohledu od krajinného rozměru až po samostatnou rostlinu tvořící součást agrofytoceózy, či daného jedince zvířete ve stádě. Dalším hlediskem je horizontální pohled, dokumentující variabilitu půdního profilu, pater porostu, mikroklimatu stájového prostředí apod. Opomenout nelze ani ověřování nanotechnologií, z hlediska zkoumání a monitorování samotných biologických procesů přímo v rostlinách, či zvířatech.

Rychlé a přesné provedení agrotechnických a zootechnických opatření je opět spojeno s rozdílnými technickými prostředky umožňujícími variabilní provádění operací a postupů až po zcela autonomní robotické systémy, které jsou již dnes realitou.

Cílem celého snažení je samozřejmě nejen zvýšení produktivity zemědělských systémů a omezení ekologických rizik, ale také zvýšení energetické a ekonomické efektivity, zlepšení pracovních podmínek, snížení závislosti zemědělství na lidské práci, deklarace kvality produktů, jasná a hmatatelná specifikace skutečné „ekologické stopy“, rychlá reakce na změny v klimatu a jejich monitoring, doložení efektivity agroenvironmentálních opatření apod.

Výše uvedené skutečnosti samozřejmě vyžadují nejen technické a technologické vybavení, ale také odborníky. Na základě našich zkušeností z praxe a z výzkumu, je právě nedostatek kvalifikovaných pracovníků jedním z primárních důvodů omezujících rychlejší implementaci moderních technologií do praxe. Ale zpomaluje i rozvoj zemědělského

poradenství a servisu. Orientace zemědělství na tyto systémy otevírá i cestu pro širší uplatnění žen, které paradoxně v jiných odvětvích lidské činnosti robotizace a umělé inteligence dnes připravuje o práci.

Plošná a produkční „malost“ českého zemědělství v globálním světě je výrazný handicap. Možná že jednou z cest je orientace na speciální a kvalitní komodity, které bude produkovat malé množství populace, ale s vysokou produktivitou práce, energetickou a ekonomickou efektivitou a s jasně deklarovanou kvalitou. Toho lze samozřejmě dosáhnout jen s cíleným využitím moderních technologií.

Naším příspěvkem samozřejmě nechceme opřesňovat více než čtyřicet let starou myšlenku

precizního zemědělství, ono to ani nejde, protože stále žije. Ale upozornit na skutečnost, že podmínky pro její realizaci se zásadním způsobem změnilly a dostává zcela reálný rozměr s vysokým potenciálem dalšího vývoje.

Otázka přípravy zemědělských odborníků je systémovou záležitostí a začíná v našem technickém světě již na nejnižších úrovních vzdělávání a končí vnímáním zemědělství společností. Za zásadní lze však na odborné úrovni považovat propojení středoškolského a vysokoškolského vzdělávání. Z tohoto důvodu proběhl v rámci programu vzdělávání Ministerstva zemědělství a Ústavu zemědělské ekonomiky a informací ve dnech 18.9. - 19.9.2018 na ČZU v Praze odborný seminář cíleně určený pro pedagogy odborných předmětů vyučovaných na středních zemědělských školách. Garanty akce byli pracovníci Centra precizního zemědělství při ČZU v Praze. Na programu se rovněž podíleli pracovníci VÚRV v Ruzyni.

Program semináře byl rozdělen do tří částí. V první, přednáškové části, byli účastníci seznámeni s principy precizního zemědělství a s jejich implementací do zemědělského výzkumu a praxe. V rámci náplně jednotlivých přednášek byla věnována pozornost změně pěstebních technologií spojených s využitím principů PZ, ale i budoucím trendům vývoje. Diskutována byla problematika senzoriky, automatizace a robotizace, dále principy kontaktních a bezkontaktních metod analýzy půdy rostlinných pokryvů a rostlin, včetně základů zpracování a vyhodnocování získaných

dat a jejich následného praktického využití.

Druhá část byla věnována praktické ukázce měřících přístrojů pro analýzu systému půda - rostlina - atmosféra a plošným detekčním systémům, včetně pozemních a vzdušných nosičů senzorů a robotů zkonstruovaných robotickým týmem ČZU. Součástí programu byla i praktická ukázka autonomní jízdy malotraktoru. Předvedeny byly i systémy pěstování plodin v řízených podmínkách.

19.9.2018 navštívili účastníci v doprovodu pracovníků CPZ zemědělskou společnost AGRA Řisuty, s.r.o. V rámci exkurze se seznámili s dosavadními zkušenostmi při zavádění monitoringu pracovních souprav a s vyhodnocováním těchto údajů. Dalším tématem bylo variabilní hnojení a problematika variabilní sítě obilnin a ozimé řepky v kombinaci s výsevem na počet jedinců. Tyto technologie jsou ve společnosti AGRA Řisuty zaváděny ve spolupráci s CPZ v rámci projektu EIP 16/003/1611a/120/000095. Přímou na poli jim byla předvedena technika pro ochranu rostlin, variabilní hnojení a pro variabilní síť. Akce se zúčastnilo 25 pedagogů a přítomni byli i zástupci státní správy.

SPOLUPRÁCE - VZDĚLÁVÁNÍ – PODPORA

TEXT A FOTO ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ

Poprvé v novém školním roce jednal Výkonný výbor Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru. Setkání ředitelů škol (zástupců za jednotlivé kraje) a hostů se uskutečnilo 3. října v budově sídla společnosti AGRO Jesenice u Prahy a.s., která je zároveň i školním závodem Středního odborného učiliště Praha-Radotín.

Velmi příjemným zpestřením a obohacením programu byla úvodní prohlídka nedávno otevřeného zemědělského muzea v areálu společnosti (musíte vidět!). Společnost AGRO Jesenice obhospodaruje 5100 ha půdy, věnuje se především rostlinné a živočišné produkci.

Z hostů vystoupili zástupci ministerstva zemědělství, Národního ústavu pro vzdělávání, Institutu vzdělávání a poradenství, Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, Českého vysokého učení technického, Svazu chovatelů prasat a firmy Než zazvoní. Podané informace se týkaly center odborné přípravy, školních závodů, vzdělávání pedagogů odborných předmětů, rámcových vzdělávacích programů (RVP), národní soustavy kvalifikací, modernizace odborného vzdělávání, spolupráce se cvičnými školami, aktivit časopisu Zemědělská škola, spolupráce ve výuce programování, nabídky pomoci odborníků z praxe, marketingového rozvoje škol a propagace zemědělského školství.

V další části programu se členové Výkonného výboru Asociace věnovali revizi RVP, jednání kolem maturitní zkoušky, reformě financování regionálního školství, podpoře odborných soutěží žáků, kvalitě výuky, zajištění pedagogů i propagaci zemědělství obecně.

Setkání všech ředitelů škol – členů Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru – se uskuteční na Členské schůzi v Humpolci v předpokládaném termínu 29. listopadu 2018.

Podrobné informace z jednání říjnového Výkonného výboru Asociace naleznete na webových stránkách www.asven.cz

ICOLLE 2018 - CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V PODMÍNKÁCH 21. STOLETÍ

TEXT A FOTO ING. MARTINA URBÁNKOVÁ, INSTITUT CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ MENDELOVY UNIVERZITY V BRNĚ

Jak se využívají digitální technologie v celoživotním vzdělávání? Jak se vzdělávali učitelé v době komunismu? Jak pomáhá aplikovaná behaviorální analýza při edukaci? Jak přispět ke snížení syndromu vyhoření u učitelů? Jak podpořit studenty se specifickými vzdělávacími potřebami? Všem těmto otázkám a řadě dalších se věnoval 10. ročník mezinárodní konference ICOLLE 2018, jehož hlavním tématem bylo „Celoživotní vzdělávání v podmínkách 21. století“.

Tradiční konferenci, která se zaměřuje na aktuální témata v oblasti vzdělávání, uspořádal vysokoškolský ústav Institut celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně ve dnech 18.-19. 9. 2018. Záštitu nad ní převzali Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, hejtmán Jihomoravského kraje JUDr. Bohumil Šimek a rektorka Mendelovy univerzity v Brně prof. Ing. Danuše Nerudová, Ph.D.

Mezinárodní vědeckou konferenci ICOLLE zahájil ředitel Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně Mgr. Petr Adamec Ph.D. krátkým projevem a přáním všem zúčastněným, aby na konferenci načerpali inspiraci pro svoji tvůrčí činnost, navázali užitečné osobní i přátelské kontakty a případně také prohloubili spolupráci.

V úvodní plenární části konference zazněly čtyři příspěvky. Doc. Mgr. Jiří Zounek, Ph.D. z Masarykovy univerzity hovořil o celoživotním vzdělávání v éře digitálních technologií, o současných trendech v této oblasti, o jejich využití ve výzkumu i ve vzdělávání a upozornil rovněž na etické otázky související s využitím digitálních

technologií. Historička prof. Dr. hist. Irena Saleniece z lotyšské Daugavpils University vystoupila s příspěvkem „Teachers' Lifelong Learning for Sustainability: Soviet Latvia, 1944/45-1991“. Věnovala se v něm vzdělávání mladých lotyšských učitelů v době stalinismu a komunismu, podmínkám, za kterých mohli učit a o snaze tehdejšího režimu o výchovu „vzorných sovětských učitelů“. V dalším plenárním příspěvku hovořil doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. z Masarykovy univerzity o možnostech využití aplikované behaviorální analýzy při edukaci různých věkových skupin. Ať už dětí s poruchou autistického spektra, nebo dospělých. Svě vystoupení zakončil praktickou a názornou ukázkou toho, jak je chování člověka ovlivněno pozitivní či negativní zkušeností z minulosti za současného působení diskriminačního stimulu, v tomto případě zvukového signálu.

Tématu dalšího vzdělávání dospělých se ve svém příspěvku věnoval Mgr. Martin Majčík z

Odboru školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Představil přítomným hlavní oblasti podpory dalšího profesního vzdělávání dospělých, na které se Jihomoravský kraj zaměřuje. Zmínil zejména spolupráci se středními a vyššími odbornými školami jako poskytovateli vzdělávání, zřízení Centra vzdělávání všem, které je informačně poradenskou institucí JMK, a Krajský akční plán vzdělávání.

Všechna plenární vystoupení byla účastníky hodnocena velmi pozitivně a představovala výborný vstup do odpolední části programu konference, jednání v odborných sekcích. V těch vystoupilo celkem 40 odborníků s 25 příspěvky a zaznívala zde témata jako např. nové metody a strategie ve výuce, zaměstnanecký stres u učitelů, další profesní vzdělávání asistentů pedagoga, zkušenosti pedagogů se studenty se specifickými vzdělávacími potřebami apod.

Po celodenní sérii přednášek a diskusí se účastníci konference ICOLLE 2018 shodli na následujících závěrech:

- Uvažovat o širším kontextu univerzitního vzdělávání, zejména v oblasti dalšího profesního vzdělávání a zároveň se zaměřit na vzdělávací činnost univerzit i směrem k věkové skupině 50+.
- Podporovat zařazení psychohygieny do sylabu kurikulárních dokumentů týkajících se vzdělávání učitelů, a tím přispět ke snížení syndromu vyhoření u budoucích učitelů.
- Soustředit pozornost na vzdělávání asistentů

pedagoga a podporu studentů se specifickými vzdělávacími potřebami na vysokých školách a zároveň se orientovat na poznávání specifických vzdělávacích potřeb rozmanitých cílových skupin.

- Realizovat vysokoškolským ústavem Institutem celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně 11. ročník mezinárodní vědecké konference celoživotního vzdělávání ICOLLE 2019.

Příspěvky, které zazněly na letošním 10. ročníku konference ICOLLE, jsou zájemcům k dispozici v plném znění ve Sborníku příspěvků na www.icv.mendelu.cz v sekci Věda a výzkum/ Konference ICOLLE.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR | **Ing. Petr Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha | **doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc.**, Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL

TEXT ING. ADÉLA FAJČÍKOVÁ, VEDOUcí ODDĚLENÍ SEKRETARIÁTU ČAZV

ČESKÁ AKADEMIE
ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

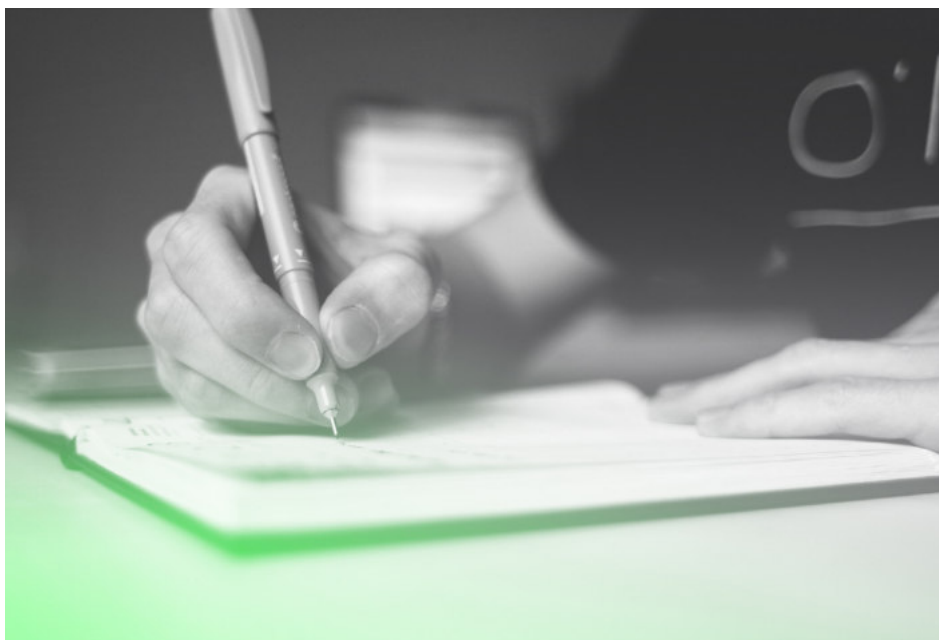
ČAZV vyhlašuje literární soutěž na zemědělská témata pro žáky základních a středních škol. Pokud rádi píšete, zajímá vás české zemědělství a rádi byste se zúčastnili nějaké literární soutěže, pak je tato soutěž přesně pro vás.

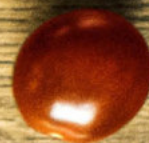
V rámci soutěže jsou stanovena dvě témata:

- „Zvířata na české farmě“ – určeno pro žáky do 14 let včetně
- „Zdravé potraviny pro zdravý život“ – určeno pro žáky od 15 let

Soutěž nemá omezení rozsahu, počtu příspěvků ani žánru. Vašemu talentu se meze nekladou. **Posílejte své příspěvky v elektronické formě na adresu adela.fajcikova@cazv.cz do 15. 12. 2018.**

Z příspěvků vybraných autorů vznikne speciální elektronické číslo časopisu s názvem České zemědělství pohledem žáků, které bude zveřejněno na webových stránkách akademie. Pro vítěze každé z kategorií je také připravena sladká odměna s překvapením.

PŘEDNÁŠKA
**JAK
SI STRAVOU
NEUBLÍŽIT**

30. října 2018 v 17 hodin

Přednáška o nebezpečích, která běžně potraviny skrývají a jež jsou spotřebitelům utajena a mohou tak ublížit nám i našim dětem.

Přednášející:

Ing. Jiří Hotzký

odborník na složení potravin
a jejich účinky na lidské zdraví.
Specialista na vývoj potravin a auditor
bezpečnosti potravin. Autor aktuální
publikace „Jsou rostliny k jídlu?“

Místo konání:

Dům zemědělské osvěty
Knihovna Antonína Švehly
Slezská 7, Praha 2
Vstup zdarma

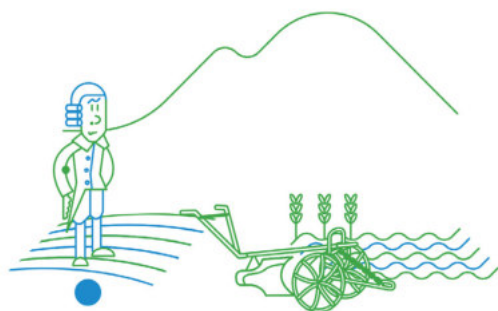
ÚZEI

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

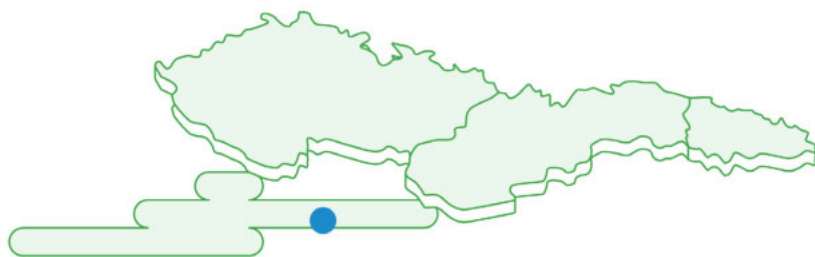

KAŠ

ZEMĚDĚLSKÁ KNIHOVNA
ANTONÍNA ŠVEHLY

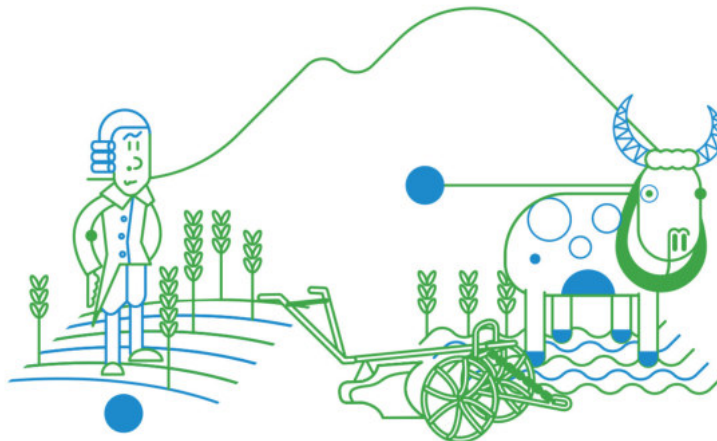
100PY ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ 1918 - 2018

Dřina na polích i v politice

Období před vznikem republiky

Rakousko-Uhersko

- V důsledku Jara národů (revoluce v roce **1848**) se zemědělci **vykoupili z robotních povinností**.
- Před první světovou válkou vlastnily **šlechtické rody** většinu **půdy v českých zemích**. Tato zemědělská a užitková půda byla součástí **velkostatků**.
- Šlechta obhospodařovala půdu dvěma způsoby, buď **vlastní režii** za pomoci námezdní síly/rolníků nebo ji **pronajala** (tzv. propachtovávala). Jednu z nejrozšířenějších forem zemědělské činnosti představoval právě pacht, tedy hospodaření na pronajaté půdě.
- Zemědělská výroba v habsburské monarchii před první světovou válkou využívala lidské síly či tažných zvířat. **Mechanizace** dosahovala jen **velmi nízké úrovně**.
- Palčivý problém pro venkov představovala **vysoká míra zadlužení zemědělců**. Zemědělci totiž často neměli dostatečné finanční prostředky, které by mohli investovat do rozvoje svých polností (chemizace, mechanizace).
- Zemědělec mohl dosáhnout na bankovní úvěr jen ve výjimečném případě, a tak se musel spolehnout na místní **svépomocné spolky**. Ani to však ke zkvalitnění výroby a její mechanizaci nestačilo.
- Obyvatelé venkova odcházeli **do měst za lepší prací**. Bývalí zemědělci se měnili v průmyslové dělníky. Logicky ale v pracovním procesu na venkově chyběli. Vláda situaci řešila dovážením pracovníků z východních částí monarchie do Čech (obzvláště z Haliče).
- Stát nijak výrazně nepodporoval zemědělskou výrobu a soustředil se spíše na **školství a spolky**.
- Odbyt zemědělských výrobků ztěžovala vysoká **agrární cla**, jimiž se okolní státy bránily vývozu rakousko-uherského zemědělství. (agrární = zemědělský)
- Roku 1891 byly v důsledku české Jubilejní výstavy shromážděny sbírky cenných předmětů, jakýsi předobraz **Zemědělského muzea**.
- Od konce 19. století se zemědělci aktivně angažovali v politice. Dne 6. 1. 1899 založili **Českou stranu agrární**.

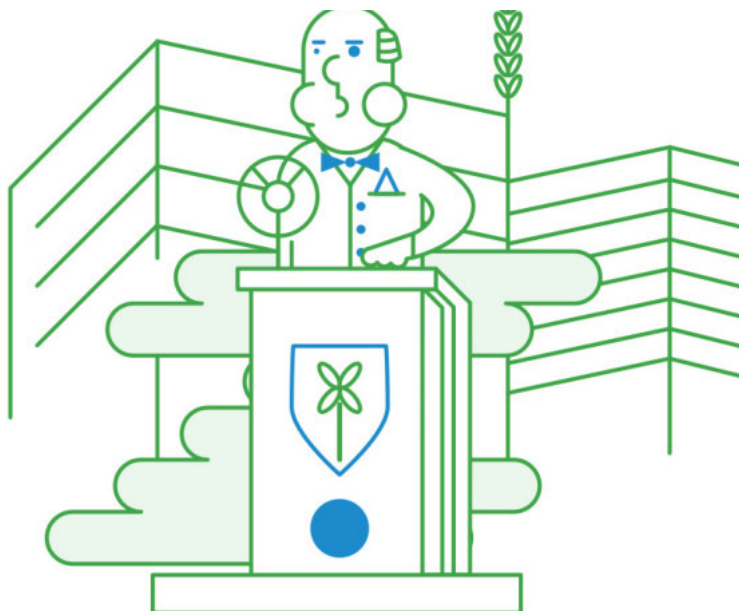
Muži na vojenském poli

První světová válka

1914–1918

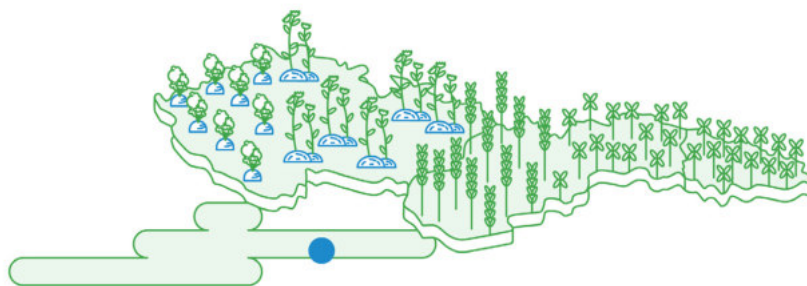

- Když vojáci odcházeli v létě 1914 do války, obecně se očekával rychlý konflikt a jejich brzký návrat domů. To se nenaplnilo a **první světová válka** se nakonec protáhla na čtyři roky.
- Boje **odčerpaly pracovní sílu** ze zemědělských prací. Muži narukovali na frontu a v agrární činnosti tak chyběli. Hospodaření často vedly ženy. Během žní se někteří vojáci vraceli domů na výpomoc (pokud si o ně žena požádala). Přesto polní práce nebyly dostatečně pokryty, a tak často **vypomáhali váleční zajatci a uprchlíci**.
- Během války fungovalo tzv. **přídělové hospodářství**. **Zásoby se obyvatelstvu přidělovaly na lístky a pouze v omezeném množství**. Existovaly například moučenky, tučenky, cukřenky nebo kávenky. Brzy se zavedly také bezmasé dny, kdy bylo zakázáno konzumovat maso.
- Roku 1915 vznikl **Válečný obilní ústav**. Vykupoval veškerou obilní produkci, zajišťoval její uskladnění a popřípadě i zpracování a dohlížel na následné rozdělení spotřebitelům.
- Zemědělská výroba měla **strategický význam pro vedení války**. Nezásobovala jen zázemí, ale obzvláště vojáky na frontě. Během válečných let přestávala agrární produkce stačit. Výroba trpěla chronickými problémy, hlavně nedostatkem surovin, hnojiv i pracovní síly.
- Kvůli velkému nedostatku potravin se rozmohl „**černý trh**“, na kterém obchodovali různí překupníci, v dobovém slovníku **keřasové**. Existovaly i tajné sýpky a hospodáři zamlčovali své zásoby. Venkov na „černém trhu“ výrazně zbohatl a dostal se z vysokého předválečného zadlužení.
- Zemědělskou výrobu komplikovaly ve válečných letech **dlouhé a tuhé zimy**.
- Na konci první světové války (1917–1918) se hospodářství Rakouska-Uherska zhroutilo a docházelo k **hladovým bouřím**. Monarchie se rozpadla v důsledku demonstrací a totálního hospodářského rozvratu.

Kořeny státu zapuštěny Vznik Československa 1918

- Již převzetí **Obilního ústavu** dne 28. října 1918 symbolizovalo, jaký význam mělo zemědělství pro první Československou republiku.
- Dlouholetý předseda agrární strany **Antonín Švehla** byl jedním z **Mužů 28. října** (skupina pěti československých politiků, která vydala 28. října 1918 svolání o vzniku republiky).
- Privilegované postavení v Československé republice zaujímala **agrární strana**. Účastnila se všech meziválečných vlád (tzv. zelené koalice). Agrární strana měla ve svém znaku **čtyřlístek**.
- Do vrcholné politiky se dostávali sedláci, kterým byl i agrárník Antonín Švehla. Vykonával post předsedy tří československých vlád (říjen 1922 – prosinec 1925, prosinec 1925 – březen 1926, říjen 1926 – únor 1929).
- Zemědělské činnosti náleželo výsadní postavení v politice a jednou z dominantních státních ideologií byl **agrarismus**. Ikonickou organizací se stalo původně nestranické sportovní a chovatelské uskupení **Selských jízd**, která později splynula s agrární stranou. Pořádala velkolepé soutěže a slavnosti, jež se těšily hojné účasti.
- Meziválečné Československo bylo svědkem rozsáhlé výstavby hlavního města Prahy (za Rakouska-Uherska byla hlavním městem Vídeň). Instituce spojené se zemědělstvím si nechaly postavit monumentální budovy, například **Ministerstvo zemědělství** a **Dům zemědělské osvěty**. Roku 1918 se také konstitovalo **Zemědělské muzeum** jako samostatná instituce (budova na Letné postavena v letech 1937–1939).
- Zakládaly se **výzkumné instituce** pro zemědělskou výrobu. Roku 1934 vznikla **Československá akademie zemědělská**, která propojila praktickou zemědělskou činnost s výzkumnou sférou.
- Na venkově se hodně četly **venkovské (tzv. selské) romány**, které tvořily svébytný literární žánr. Tento literární směr se nazývá **ruralismus**.

**STÁHNĚTE SI
APLIKACI NA
WWW.KNIOHOVNASVEHLY.CZ
A ROZHÝBEJTE
ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ**

